

Til eiermøtet 2.3.2020
Forslag til vedtak:

Årsmeldingen vedtas

ÅRSMELDING

INVEST IN BERGEN 2019

Vår overordnede målsetting er:

**Flere bedriftsetableringer og investeringer i
Bergensregionen**

Dette er Invest in Bergen

Invest in Bergen har som overordnet målsetting å få flere bedriftsetableringer og investeringer i Bergensregionen, samt å ta imot delegasjoner som kommer til regionen.

2019 var Invest in Bergens tredje driftsår. Medarbeiderne er ansatt i Hordaland fylkeskommune. Initiativet er finansiert av fylkeskommunen samt av følgende 22 kommuner:

Askøy, Austrheim, Bergen, Eidfjord, Fedje, Fusa, Gulen, Jondal, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Odda, Os, Osterøy, Radøy, Samnanger, Sund, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden.

Kommunene representerer ca. 80 prosent av innbyggerne i Hordaland.

Styringsgruppen

Det er etablert en styringsgruppe for Invest in Bergen, bestående av ordførere som representerer hver sin geografiske del av fylket. I 2019 har styringsgruppen hatt følgende sammensetning:

Roald Kvamme, Hordaland fylkeskommune, leder

Julie Andersland, Bergen kommune

Børge Haugetun, Øygarden kommune

Karstein Totland, Masfjorden kommune / Regionrådet for Nordhordland

Jon Larsgård, Jondal kommune frem til sommeren 2018, ble erstattet av **Hans Petter**

Thorbjørnsen, Ulvik kommune / Hardangerrådet

Marie E. Lunde Bruarøy, Os kommune

Hans Erik Ringkjøb, Voss kommune

Invest in Bergen 2019 – oppsummert

2019 har vært et aktivt år for Invest in Bergen. Og det er to endringer som særlig er verdt å merke seg, nemlig vår tilstedeværelse på messer og konferanser, og at vi i større grad har engasjert oss for å få nye, større industrietableringer til regionen.

Nytt i 2019

Invest in Bergen har besluttet å delta på konferanser og messer i 2019. Gjennom denne satsingen har vi knyttet kontakter og nyttig nettverk. Vi legger opp til å fortsette med dette også i 2020.

En annen viktig endring i løpet av 2019, er at vi nå har to konkrete fokus når det gjelder etableringer. Den ene er å hjelpe mindre selskap som ønsker å etablere seg i regionen. Den andre er å få nye, store industrietableringer som krever store industriarealer lokalisert i vår region. Dette er en mer tidkrevende jobb enn de mindre etableringene, men lykkes vi vil resultatene bli desto større.

Konkrete resultater

Vi har hatt én konkret etablering i 2019, Kinnva fra Singapore har etablert seg i Bergen. Kinnva utvikler en ny fôringrediens til oppdrettsnæringen. Selskapet mener denne kan erstatte noe av soyaen som brukes i dag. Ambisjonen er å etablere en egen fôrfabrikk i Bergensregionen.

I løpet av 2019 har Invest in Bergen jobbet med 34 prosjekter. Noen har vi brukt mye tid på, andre langt mindre. Vi har fått 21 nye henvendelser i 2019. Ni av prosjektene vi har jobbet med har besøkt regionen i løpet av 2019,

Vi tok med oss 13 prosjekter fra 2018 og inn i 2019, og overfører 16 prosjekter fra 2019 til 2020. Dette er prosjekter vi fremdeles har tro på kan bli realisert i vår region. Enkelte av prosjektene har vi hatt med oss fra 2016 og 2017.

Vi avsluttet 17 prosjekter i 2019. Dette er selskap vi ikke har hørt fra på lenge, og ikke har tro på vil etablere seg her.

Etableringer 2017-2019

Totalt i de tre Invest in Bergen-årene har vi hatt følgende resultater:

5 Etableringer 2017

3 Etableringer 2018

1 Etablering 2019

9 Etableringer totalt

GreenByte jobber med 12 datasentermuligheter

GreenByte er Invest in Bergens satsing på å fasilitere for datasenterutbygging i Bergensregionen. Dette er et fellesprosjekt med BKK og Hordaland fylkeskommune. GreenByte har identifisert 12 arealer hvor det ligger til rette for datasentretableringer i regionen. Fem av arealene er mest modne for etablering. Disse har vi hatt mest fokus på i 2019.

I løpet av 2019 har GreenByte jobbet mye med å få frem et verditilbud for datasenteretableringer i regionen, slik at vi er godt rustet til å markedsføre tilbudet. Det unike i regionen er billig, fornybar kraft, kombinert med en verdensledende energiinfrastruktur.

NO-UK en realitet

GreenByte og Invest in Bergen har ivret for å få på plass en ny såkalt svart fiberlinje mellom Vestlandet og Storbritannia, NO-UK. Både Hordaland fylkeskommune og BKK har vært aktivt med å støtte opp om prosjektet. Sent 2019 ble det klart at investorene i prosjektet har vedtatt å bygge ut ny denne viktige infrastrukturen. Det betyr raskere datalevering mellom Vestlandet, Storbritannia, Irland og USA, og er svært viktig for eventuelle datasentre som ønsker å etablere seg i vår region.

Mottak delegasjoner

Invest in Bergen har ansvaret for å ta imot delegasjoner på vegne av kommunene og fylkeskommunen. I 2019 har vi totalt tatt imot 27 delegasjoner i 2019, med totalt 187 besøkende. Av disse var 21 kinesiske delegasjoner som totalt hadde 158 deltakere.

Invest in Bergen har jobbet betydelig mer enn de 20 prosentene som er satt av til å jobbe med delegasjonsreiser i 2019.

Administrativt i 2019

Det har vært utfordrende å samle styringsgruppen i 2019. Vi har derfor bare hatt ett styringsgruppemøte i løpet av året som har vært vedtaksfør.

Vi avholdt Eiermøte sammen med Etablerersenteret 14. juni 2019.

Økonomi

Årsresultatet for Invest in Bergen 2019 var på 3 853 433 kroner. Det er tatt ut 181 000 kroner fra likvidasjonsfondet til å dekke deler av kostnadene knyttet til mottak av delegasjoner. Det er tatt ut 205 022 kroner for å dekke arbeidet med GreenByte. Det var avsatt 300 000 kroner i budsjettet til dette.

Samarbeid

Samarbeidet med kommunene og fylkeskommune er avgjørende for at vi skal lykkes. Det er også det gode forholdet vi har til organisasjonene vi er i kontakt med, næringsklyngene i regionen, næringsforeningene, eiendomsbesittere og andre som bidrar til at vi gir gode opplevelser til dem som besøker oss og vurderer en etablering.

Samarbeidet med Invest in Norway og det nye uteapparatet i San Francisco, Tokyo, München, Seoul og Beijing er også et godt nettverk for oss. De fleste leads i 2019 er kommet gjennom Invest in Norway.

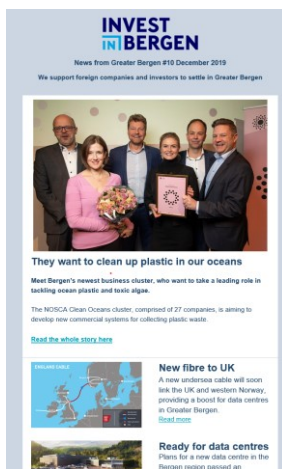
Invest in Norway har også spisset sitt arbeid til større industrielle satsinger der særlig tilgang på elkraft er viktig. Vi samarbeider derfor tett om prosjekter der vår region leverer på de egenskapene som kunden via Invest in Norway, spør etter.

Viktigste fokus er på havnæringene og sjømat, men også på tilgang på større arealer og tilgang til rimelig elkraft. Invest in Norway sin satsing på Norge som datasenterlokaliseringssted er også sammenfallende med vårt samarbeid med Vestland fylkeskommune og BKK.

Invest in Norway på besøk

Invest in Norway var på befaring på Mongstad og besøkte da både Alver og Austrheim kommuner

Nyhetsbrev

13 nyhetsbrev er sendt ut i løpet av 2019.

Corvus Energy åpnet i Bergen

Invest in Bergen har vært med å hjelpe Corvus Energy med å finne produksjons- og kontorlokaler på Midtun i Bergen.

Dette har Invest in Bergen arbeidet med i 2019

For å nå målet om flere bedriftsetableringer i Bergensregionen, som også innebærer flere arbeidsplasser i regionen, jobber vi etter fire hovedstrategier:

- Aktivt salg
- Markedsføring og profilering
- På stedet service
- Næringsvennlig offentlig sektor

Aktivt salg

Deltakelse messer og konferanser

Aktivt salg er det arbeidet Invest in Bergen gjør for å tiltrekke virksomheter til regionen. For 2019 ble det besluttet å delta på messer og konferanser for komme i kontakt med nye bedrifter.

Vi deltok på følgende arrangementer i 2019:

NASF – North Atlantic Seafood Forum, Bergen

Nor-Shipping – Oslo

Aqua-Nor – Trondheim

Erfaringen fra disse arrangementene er at dette er nyttige steder å være for å bygge relasjoner, og møte både lokalt og internasjonalt næringsliv. Vi fortsetter med dette i 2020, og fokuserer enda mer på å få til møter i forkant av arrangementene. Vi ser og på mulighetene for å lage sidearrangementer hvor vi legger til rette for foredrag om verdikjeder og interessante miljøer i regionen.

Mongstad Industrial Park

På Mongstad er det 4 900 mål ledige næringsarealer som enten er regulert til næringsformål eller avsatt i kommuneplanen til næring. Det er ikke mange sammenlignbare områder med tilsvarende store, ledige næringsareal andre steder i Norge. Derfor har Invest in Bergen sett muligheten for å tiltrekke ny industri til Mongstad.

Da Nordhordland Næringslag kontaktet oss for å være med på en diskusjon om hvordan dette arealet kunne posisjoneres og markedsføres, var det naturlig for oss å delta. Næringslaget satte sammen en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Equinor, Technology Centre Mongstad (TCM), Asset Buyout Partners, Alver kommune og Industriutvikling Vest.

Invest in Bergen har så langt bidratt med å lage en nettside for næringsarealene, sammen med denne gruppen, nettsted: www.mongstadindustrialpark.no og .com. Vi har og lagt til

rette for befaring med Invest in Norway på Mongstad for å vise dem mulighetene som ligger i disse arealene.

En svært viktig sideeffekt ved å bli godt kjent med mulighetene på Mongstad, er at vi langt enklere kan lansere ett eller flere arealer på Mongstad for potensielle interessenter, samt fylle ut såkalte Request for Information, som vi har mottatt flere av fra Invest in Norway. Request for Information er nødvendig informasjon til en mulig industrietablering som kan egne seg på et areal i vår region. Dette er interessante henvendelser som er en av flere muligheter for å få etablert ny industri i regionen.

Vi fortsetter arbeidet med Mongstad i 2020. Vi vil og bruke erfaringene fra Mongstad-prosjektet til å opparbeide oss enda bedre kunnskap om de andre større næringsarealene i regionen i løpet av 2020. Det er ett av de viktige satsingsområdene for 2020.

Datasenteretableringer

Siden 2017 har Invest in Bergen sammen med BKK og Hordaland fylkeskommune jobbet med GreenByte, prosjektet som har som mål å fasilitere for en etablering av datasentre i Bergensregionen. BKKs del av prosjektet er utlån av forretningsutvikler på full tid i prosjektperioden. Uten denne ressursen hadde vi ikke kommet så langt med GreenByte som vi er i dag.

Det er foreløpig identifisert 12 arealer som kan egne seg for datasenteretableringer. Fem av disse arealene er kommet så langt at de er klare for markedsføring. Datasentre som er særlig egnet for vår region er High Performance Computing (HPC). HPC er typisk brukt for å løse svært tunge beregninger gjennom modellering, simulering og analyse innen ulike næringer. HPC-etableringer trenger store mengder kraft, men til forskjell for såkalte hyperscale datasentre som Facebook og Google kan HPC-aktørene klare seg med langt mindre arealer, noe som muliggjør etableringer her hos oss.

Det vi særlig har arbeidet med i 2019 er å få frem et godt verditilbud til mulige interessenter. Det unike vår region kan tilby fremtidige HPC-kunder er grønn, fornybar kraft til svært konkurransedyktige priser, forsyningssikkerhet og en unik energiinfrastruktur.

Regionen har ikke nødvendig operatørmiljø for datasentre, derfor har prosjektet i 2019 og jobbet særlig mot nasjonale operatørmiljøer for å kunne tilby dem et samarbeid rundt utvikling av verditilbud til fremtidige kunder. Ved årsskiftet 2019/2020 var det flere prosesser i gang som kan resultere i konkrete avtaler om etableringer av datasentre i regionen.

Arbeidet med å aktivt markedsføre tilbudet i Bergensregionen, ble igangsatt i 2019, og skal fortsette i 2020.

GreenByte-prosjektet skulle etter planen evalueres i den formen det hadde i 2019. Primo 2020 ble prosjektet besluttet videreført ut 2020. GreenBytes styringsgruppe mente det er sannsynlig å realisere konkrete etableringer gjennom slutføring av pågående arbeid.

I 2019 fikk Menon Economics og COWI oppdraget med å gjøre en ringvirkningsanalyse av et scenarie der det i 2035 var etablert 12 datasentre i Bergensregionen. Rapporten ble levert medio januar 2020, og interessen for rapporten var stor. Rapporten vil og være nyttig for å utvikle en felles regional strategi for hvordan legge til rette for datasentre i regionen. Ambisjonen er å ferdigstille en slik rapport første halvår 2020.

Markedsføring

Markedsføring messer og konferanser

I forbindelse med vår tilstedeværelse på messer og konferanser, har vi markedsført at vi er til stede og at vi er mulig å treffe. Vi har testet ut ulike måter å gjøre dette på i 2019. Det er utfordrende å nå ut til et internasjonalt publikum med budskapet vårt og å få til møter med bedrifter som ser Norge og Bergensregionen som et aktuelt sted å etablere seg. Men noen har vi nådd. Og vi har vunnet erfaring med hvordan vi kan samarbeide med andre for å nå frem.

I forbindelse med messene vi har deltatt på har vi også produsert et maritimt magasin og et sjømatmagasin for å kunne spre kunnskap om våre sterke næringer.

I 2019 kjøpte vi rettigheter til å bruke det digitale innholdsmarkedsføringsverktøyet Hubspot. Dette gir oss mulighet til effektivt å spre innhold på nett til konkrete målgrupper. Det gjør vi gjennom nyhetsbrev og ved å legge ut magasinene vi produserer til nedlasting. De som laster ned magasinene må legge igjen e-postadressen sin, slik at vi kan følge dem opp med nytt relevant innhold. Dette har vi hatt suksess med, og vi har tro på at dette på sikt kan skaffe oss nyttige relasjoner og kontakter.

Vi har knyttet til oss en medarbeider som er prosjektansatt som jobber 40 prosent med kommunikasjon. Dette er en av de tingene han har anledning til å følge opp systematisk for oss.

I 2019 har vi og engasjert oss i ulike prosjekter knyttet opp til promotering av Havbyen Bergen. Det er særlig to prosjekter vi har deltatt aktivt i: Ocean Showroom og konferansen The Ocean, som hadde sin premiere 17. september 2019.

Begge disse prosjektene har vi jobbet sammen med en rekke aktører, blant annet: klyngeorganisasjonene, forsknings- og utdanningsmiljøene, VIS, Bergen kommune, Hordaland/Vestland fylkeskommune.

Ocean Showroom har som målsetting å bli et visningssenter for havnæringene i regionen, mens The Ocean skal vise frem det siste nye innen havnæringene.

På stedet service

På stedet service er å ta imot dem som kommer til regionen for å gjøre seg kjent og vurdere muligheten for etablering. Invest in Bergen har opparbeidet gode rutiner for hvordan ta imot bedrifter, hvem vi kan presentere de ulike besøkende for samt legge opp et godt program for besøkende. Vi strekker oss langt for i forkant å forstå hva de som gjester oss er interessert i og hvem det kan være nyttig for dem å møte.

I løpet av 2019 har Invest in Bergen jobbet med 34 ulike prosjekter. Vi har hatt åtte besøk i løpet av året og en av bedriftene har etablert seg i regionen.

Visningssenter – Ocean Innovation Showroom

Invest in Bergen er representant i styringsgruppen for et forprosjekt for et visningssenter for havnæringene. Ocean Innovation Showroom skal være et nasjonalt senter for visning av bærekraftige produkter, teknologi og tjenester innen sjømat, maritim og energi. Det skal være et fysisk senter plassert i Bergen med digitale visningsløsninger som skal gi interessenter over hele verden mulighet til å se, oppleve og få informasjon om norske bærekraftige løsninger innen havnæringene. Senteret skal vise hele bredden av havnæringene overfor

besøkende fra næringsliv, industrirelatert forskning og beslutningstakere med politisk eller kommersiell interesse for norske løsninger.

Ocean Innovation Showroom skal bidra til økt eksport av løsninger innen havnæringene og økte forretningsmuligheter for norsk industri. Samtidig skal senteret effektivisere og profesjonalisere mottaket av delegasjoner som ønsker å lære om norske havnæringer og dermed bidra til å styrke Norges rolle som havnasjon.

Forprosjektet avsluttes i april 2020 med intensjon om videreføring til prosjektutvikling og implementering.

Næringsvennlig offentlig sektor

Hva kan kommunene og fylkeskommunen tilrettelegge for næringslivet? Invest in Bergen har et godt samarbeid både med fylkeskommunen og kommunene.

Englandskabelen

I 2019 ble det besluttet å legge ny fiberkabel mellom Vestlandet og Storbritannia. Prosjektet har navnet NO-UK. Kabelen skal legges i sjøen mellom de to landene. Dette prosjektet har Invest in Bergen jobbet med siden 2017, sammen med et godt partnerskap i Hordaland og Rogaland fylkeskommuner samt Ryfylke IKS. Også BKK har vært en svært viktig partner og tatt aktivt del i arbeidet og finansieringen med den nye fiberforbindelsen.

Ny såkalt mørk fiber vil gjøre Norge enda bedre rustet til å tilrettelegge for eventuelle nye datasentre i regionen.

Oppfølging KPA og planprosesser

Vi har fulgt opp planprosesser og KPA i kommunene, og har særlig fokus på næringsareal i disse prosessene. Invest in Bergen har i 2019 gitt høringsuttalelse til forslag til KPA for Lindås kommune og til forslag for Kommuneplan for Voss kommune. Vi fortsetter å følge aktuelle planprosesser i kommunene i 2020.

Næringsareal

Som tidligere nevnt har vi i 2019 justert noe på hva vi satser på. For å få nye, store industrietableringer som krever store industriarealer, har det vært riktig å satse på å få kunnskap om, og oversikt over store næringsareal i regionen.

Arealguiden

Arealguiden er en digital oversikt over ledige arealer i regionen, og er et nyttig verktøy. Guiden er noe oppdatert i løpet av 2019, og det skal gjøres noen grep i 2020 for å gjøre den mer brukervennlig i 2020. Det er Greater Stavanger som utvikler verktøyet, og som har invitert inn andre regioner til å delta i dette.

Regnskap 2019

		2019	2019
Utgifter		Budsjett	Regnskap
	Totalt	3 926 000	3 853 433
	Diverse utgifter ikke prosjektført		14 871
10149	Avhending BRB		65 000
10151	Adm. Invest in Bergen	2 300 000	2 563 523
10192	Markedsføring, profilering	550 000	477 036
10193	Aktivt salg	100 000	64 479
10194	På stedet service	50 000	4 475
10195	Næringsvennlig off sektor	100 000	243 683
10222	Fiber og datasenter	326 000	
10229	GreenByte	300 000	239 418
10237	Mottak delegasjoner	200 000	180 948
Inntekter		Budsjett	Regnskap
	Totalt	3 926 000	3 853 433
	Kommunene og fylkeskommunen	3 426 000	3 467 411
	BRB-fond (mottak delegasjoner)	200 000	181 000
	Driftsfond - GreenByte	300 000	205 022

Fond 2019

Driftsfond:

Inngang 2019: 1 786 714 kr
 Brukt i 2019: 205 022 kr

Driftsfond inngang 2020 1 581 692 kr

Likvideringsfond Business Region Bergen

Inngang 2019 2 435 000 kr
 Brukt 2019: 181 000 kr

Likvideringsfond Business Region Bergen inngang 2020: 2 254 000 kr

Totale fondsmidler inngang 2020: 3 835 692 kr

Balanse 2019

	31.12.2019	31.12.2018
Aktiva		
Driftsfond Invest in Bergen 2018	1 581 692	1 786 714
Likvidasjonsutbytte Business Region Bergen	2 254 000	2 435 000
Fiber- og datasenterprosjekt		326 000
Annen egenkapital		321
Sum egenkapital	3 835 692	4 548 034
Forpliktelser		
Fra BRB-utbyttet til mottak delegasjoner	200 000	200 000
Fra driftsfond Invest in Bergen til GreenByte	300 000	300 000
Fra fiber- og datasenterprosjekt		326 000
Sum forpliktelser	500 000	826 000
Sum egenkapital	3 335 692	3 721 713